

Skladba a struktura výsadby zeleně a její vliv na znečištění ovzduší

Miloš Zapletal¹, Vít Kašpar², Pavel Samec³, Pavlína Víchová⁴, Stanislav Juráň⁵, Jan Hladík⁶

1 Fyzikální ústav, Slezská univerzita v Opavě, Česká republika, tel.: +420 737067 897, e-mail: milos.zapletal@fpf.slu.cz; EKOTOXA s.r.o., Otická 761/37, 746 01 Opava; Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., Bělidla 986/4a, 603 00 Brno, zapletal.m@czechglobe.cz

2 Institute of Botany of the Czech Academy of Sciences, Zámek 1, 252 43 Průhonice, Czech Republic, Faculty of Environmental Sciences, Czech University of Life Sciences Prague, Kamýcká 129, Praha – Suchdol, 165 00, Czech Republic, kasparvit@fzp.czu.cz

3 Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., Bělidla 986/4a, 603 00 Brno, psamec@post.cz

4 Mendel University in Brno, Field of study: Landscape Architecture, Faculty of Horticulture, Valtická 337, 691 44 Lednice, Czech Republic, pavlinkavichova@seznam.cz

5 Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i., Bělidla 986/4a, 603 00 Brno, juran.s@czechglobe.cz

6 Slezská univerzita v Opavě, Fyzikální ústav, Bezručovo nám. 13, 746 01 Opava, jan.hladik@fpf.slu.cz

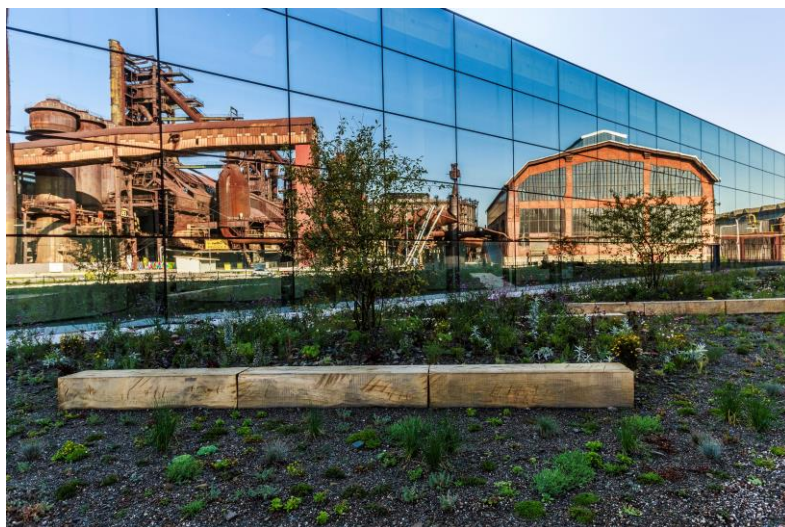
Jak městská zeleň zlepšuje kvalitu ovzduší?

PŘÍMO

Tvorbou většího vegetačního povrchu odstraňuje vzdušné polutanty

Listy zachycují částice PM1, PM2.5, PM10

Průduchy listů absorbují plynné polutanty (ozon, oxidy dusíku)

NEPŘÍMO

Vegeta poskytuje stín a zvyšuje evapotranspiraci

Snížení okolní teploty blízko povrchu (maxima v letním období)

Redukce fotochemických reakcí vedoucích k tvorbě ozonu

Které faktory ovlivňují efektivitu záchytu vegetací?

1. Mikroskopické
tvar a rozložení listů (jehlic)
drsnost jejich povrchu

2. Makroskopické
celková struktura porostu
výška, hustota zápoj a prostorové
uspořádání větvení

Zjednodušeně, čím více zelené hmoty, tím vyšší
záchyt

Stromy vyšší záchyt než nízká travobylinná
společenstva

Vybrané druhy dřevin s vyšší odolností proti znečištění ovzduší a účinnějším záchytem polutantů.

Název	Aparát	Georeliéf	Podnebí	Citlivost na kyselou depozici	Citlivost na O ₃	Schopnost záchytu prachových částic
<i>Pinus nigra</i>	stálezelený	horský	subtropické	odolný	snášenlivý	vysoká
<i>Picea abies</i>	stálezelený	horský	boreální	citlivý	odolný	střední
<i>Abies alba</i>	stálezelený	vrchovinný	mírné	snášenlivý	odolný	střední
<i>Quercus robur</i>	opadavý	nížinný	mírné	odolný	odolný	střední
<i>Quercus petraea</i>	opadavý	pahorkatinný	mírné	odolný	odolný	vysoká
<i>Malus sylvestris</i>	opadavý	pahorkatinný	mírné	odolný	odolný	střední
<i>Ulmus minor</i>	opadavý	nížinný	submediteránní	snášenlivý	snášenlivý	vysoká

Malus sylvestris - jabloň lesní

Picea abies - smrk ztepilý

Pinus nigra - borovice černá

Populus tremula - topol osika

Quercus robur - dub letní

Ulmus minor - jilm habrolistý

Případová studie Ostrava – Radvanice, Bartovice,

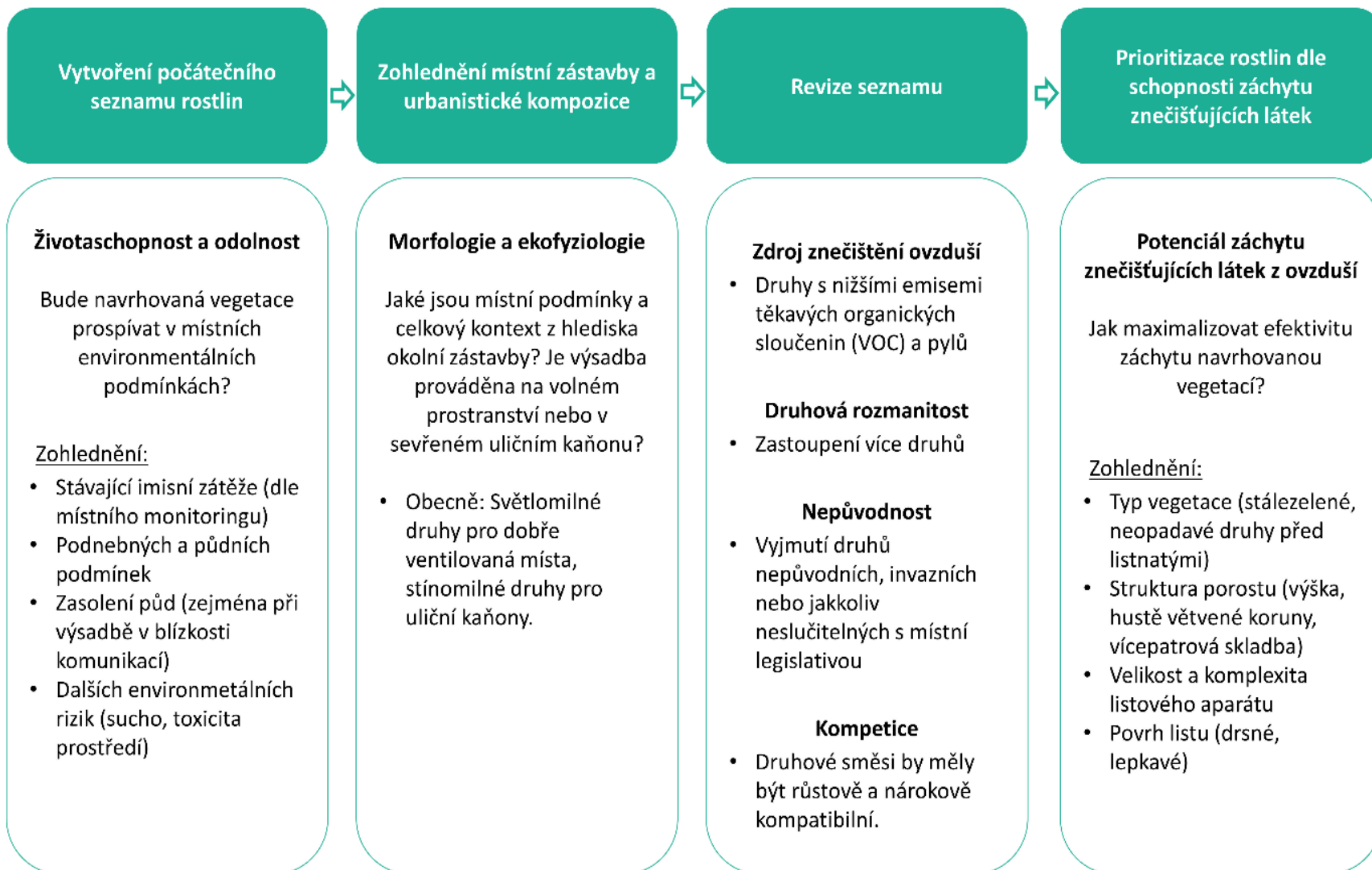
Případová studie Ostrava – Radvanice

Případová studie Ostrava – Bartovice

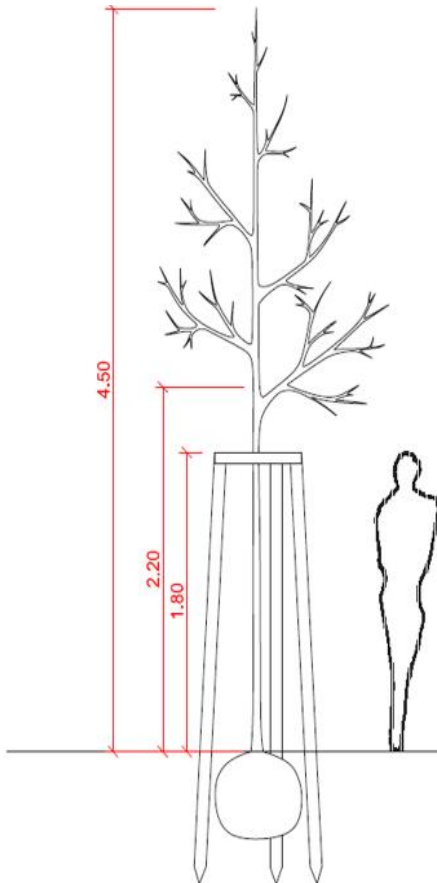
Postup při návrhu výsadby

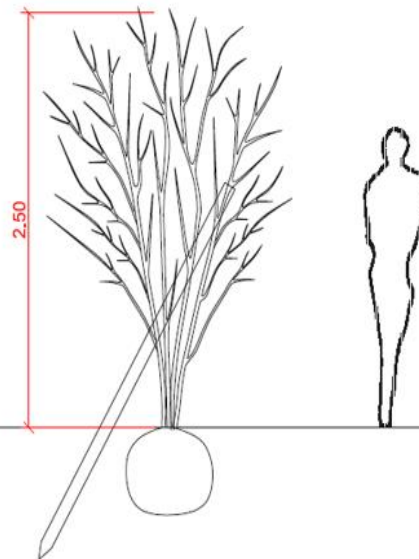
Výsadba zeleně - kompozice

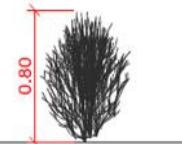
Stromy hlavní úrovně

Stromy podúrovně

Keře

Výsadba zeleně – druhové zastoupení

Stromy hlavní úrovně

Abies alba, *Pinus sylvestris*, *Larix decidua*,
Quercus cerris, *Tilia platyphyllos*

Stromy podúrovně

Betula pendula, *Prunus mahaleb*, *Carpinus betulus*,
Crataegus monogyna, *Sorbus aria*

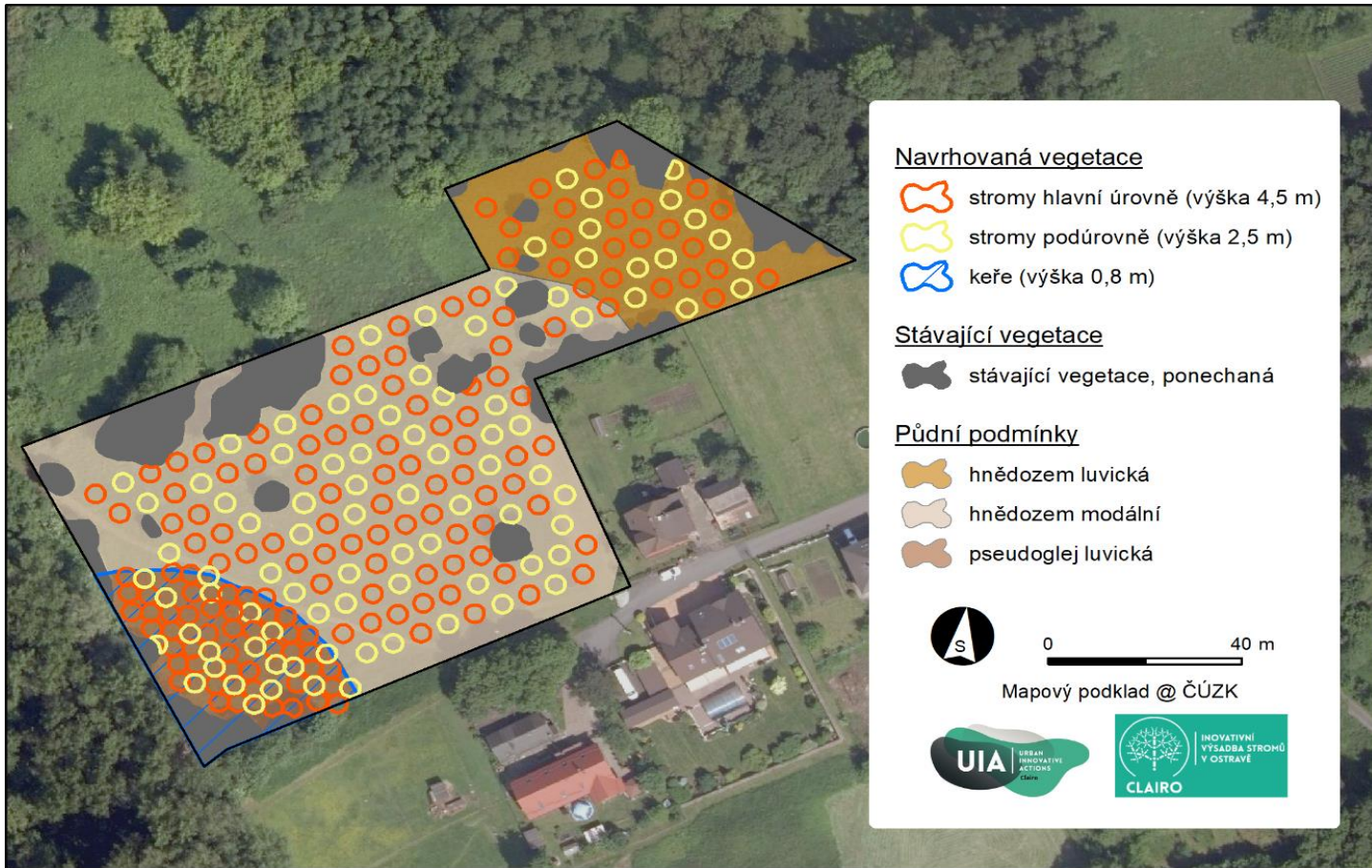

Keře

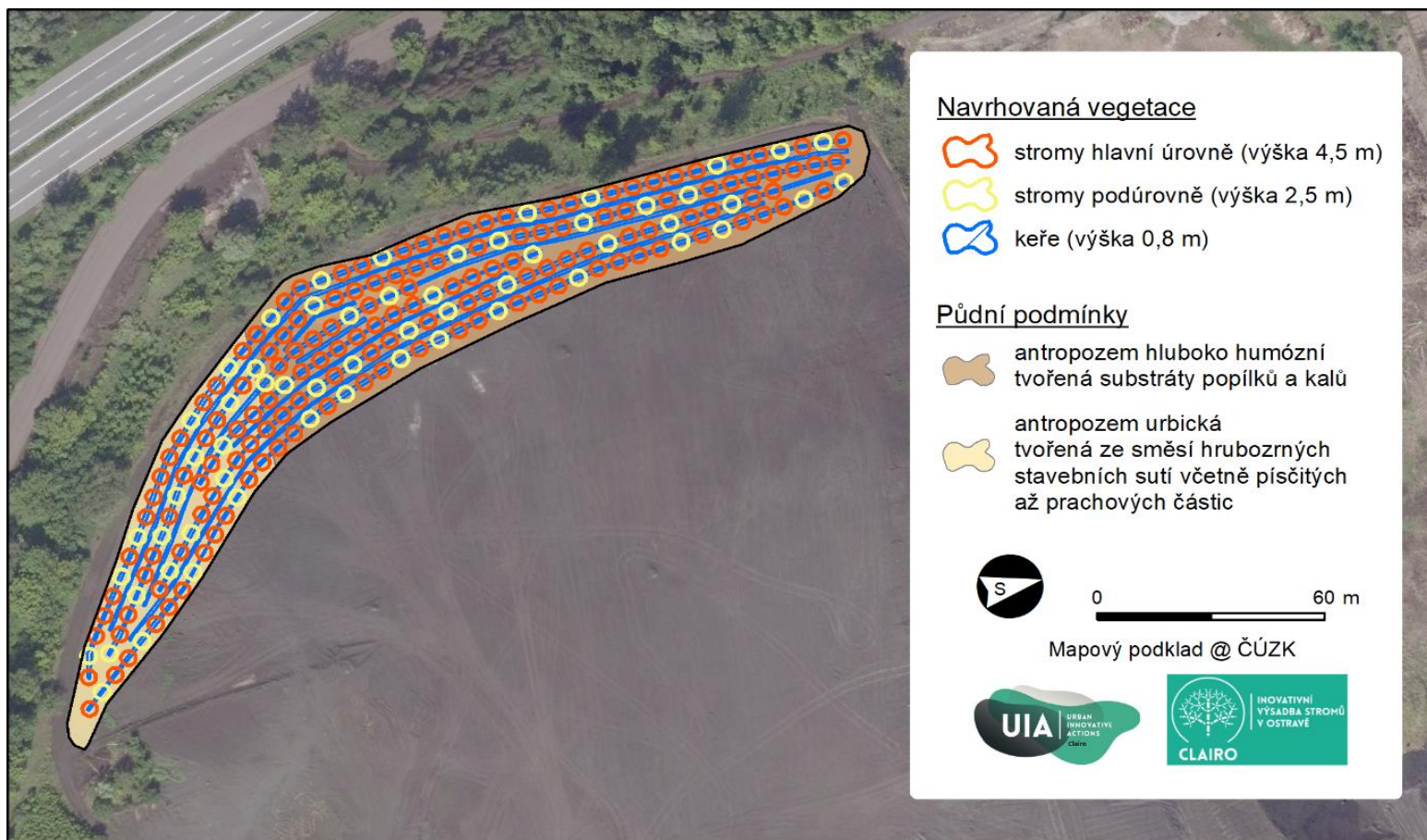
Ribes alpinum, *Sambucus racemosa*,
Ligustrum vulgare, *Lonicera xylosteum*,
Euonymus europaeus, *Viburnum lantana*,
Lonicera xylosteum, *Cornus sanguinea*

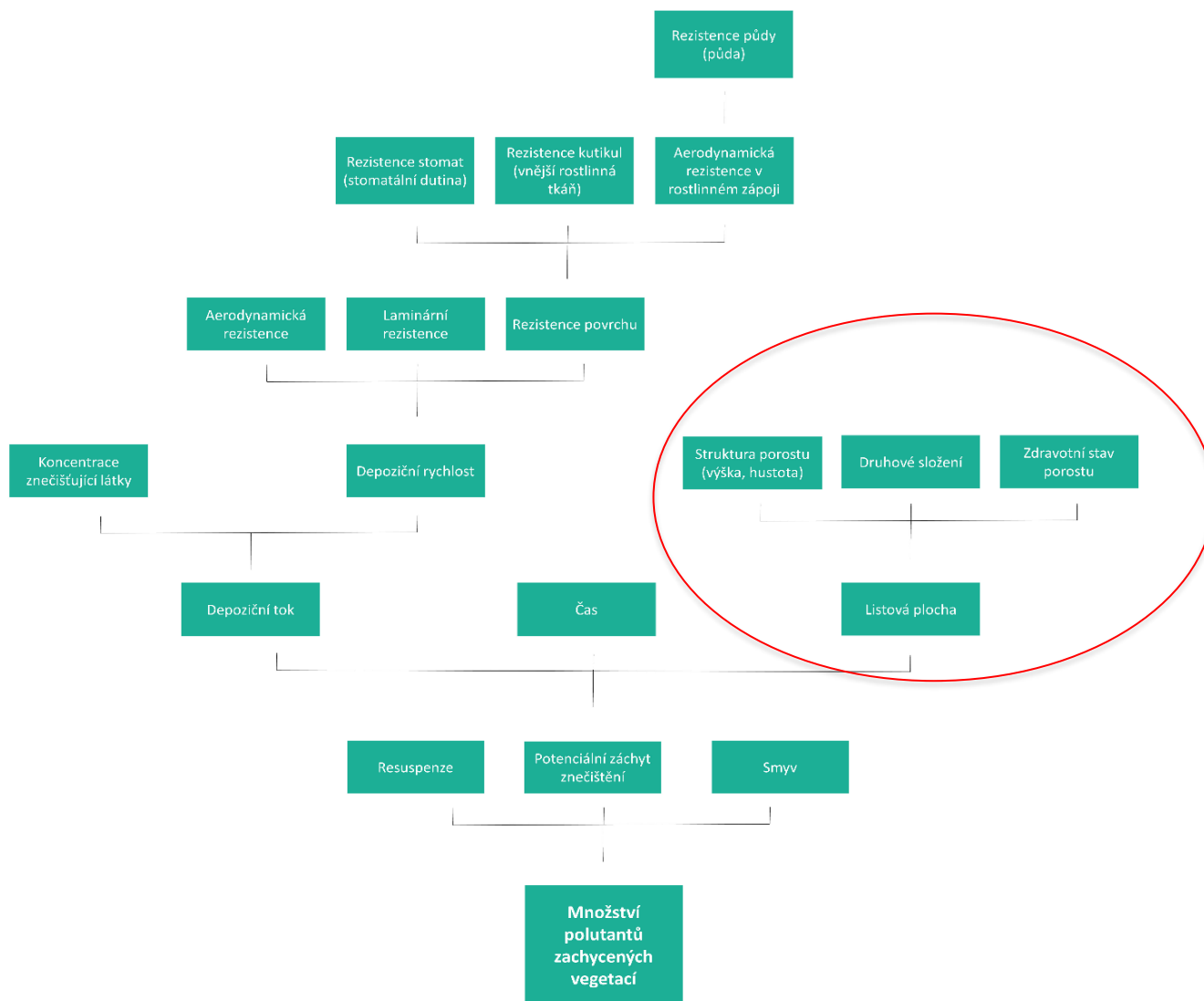
Návrh struktury zeleně - Radvanice

Návrh struktury zeleně - Bartovice

Modelování záchytu vegetací

Modelování záchytu vegetací – PM10

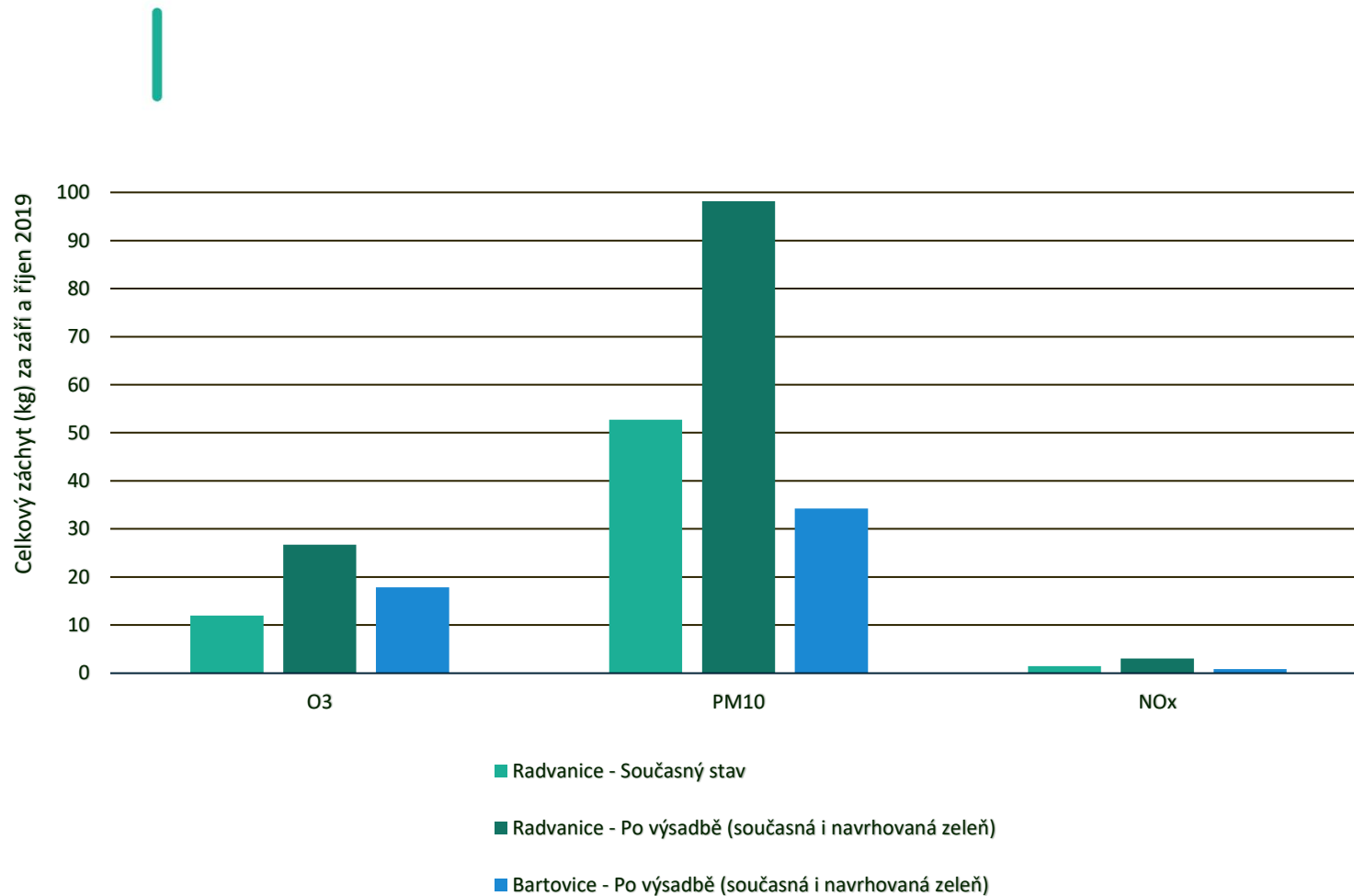

Záchyt PM₁₀ (g) ve stavu před výsadbou (vlevo) a po výsadbě navrhované vegetace (vpravo) v síti 1 x 1 m na lokalitě Radwanice. Modelováno pro období dvou měsíců (na konci vegetační sezony).

Záchyt PM₁₀ (g) ve stavu po výsadbě navrhované vegetace v síti 1 x 1 m na lokalitě Bartovice. Modelováno pro období dvou měsíců (na konci vegetační sezony). V případě stavu před výsadbou nepředpokládá vzhledem k absenci jakékoliv stávající zeleně významný záchyt znečištění.

Efekt nově vysázené zeleně na záchyt znečištění

Děkujeme za pozornost

